

Vltavská soutěska na severu Prahy

JAROMÍR STREJČEK

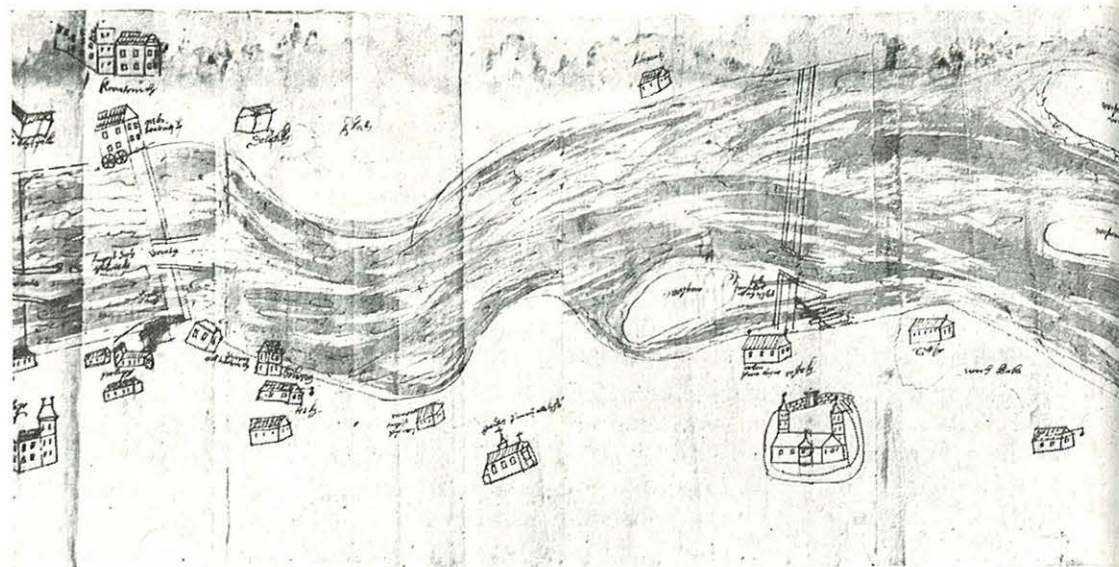
Hlavním činitelem zajímavého uspořádání historického jádra Prahy byl a je tok Vltavy, který spolu s bočními přítoky celý terén kdysi postupně vytvořil a tak podmínil i vznik vhodných ostrohů pro zakládání hradišť i plochého náplavového břehu pro založení vlastního města. Bez Vltavy by i dnešní Praha, s kamennými nábřežími a mosty, byla o velkou část své krásy chudší.

Ale Vltava nevytvářela svou činností krajinu jen ve městě, její činnost se ještě mnohem výrazněji projevila na sever od Prahy, od Podbaby a Tróje prakticky až ke Kralupům n. Vlt. Celá tato oblast je také nazývána severním nebo dolním Povltavím. Zde všude je Vltava s bočními přítoky hlavním budovatelem krajinných krás, neboť bez zaříznutých údolí těchto vodních toků by zde vlastně byla pouze značně fadní, jen mírně zvlněná rovina, ze které by jen trochu vyčnívaly skalní suky z tvrdších hornin, především buližníku, jak je známe například z Velké skály nad Trójou nebo Kozích hřbetů a Holého vrchu u Únětic.

Podíváme-li se do geologické minulosti tohoto areálu, zjistíme, že má úctyhodné stáří. Nejstarším geologickým obdobím, které lze v dolním Povltaví sledovat, jsou starohory (proterozoikum), dříve také zvané algonkium. Horniny z tohoto období jsou podle analýz provedených na základě radioaktivního rozpadu staré asi 1500 až 520 miliónů let. Tehdy se zde rozlévalo nepřilís hluboké moře a během tohoto období docházelo i k podmořské sopečné činnosti. Výsledkem usazovací činnosti moře jsou dnešní vrstvy drob a břidlic, sopečná činnost zanechala spilitové žíly. Známé tvrdé buližníky stojí svým vznikem asi někde uprostřed, zdá se, že se na jejich vzniku podíleli jednak drobnohlední mořští živočichové — radiolarie — svými křemičitými schránkami, jednak tepelné vlivy sousední sopečné činnosti. Složením je černý buližník z 99 % křemen. To také vysvětluje jeho pevnost a odolnost proti větrání a erozi. Proto jsou také skalní útvary z této horniny tak bizarní a strmé.

Již mnohem mladší jsou zdejší prvohorní vrstvy, staré „jen“ asi 520 až 200 miliónů let.

Jsou to z nejstaršího prvohorního období — kambria — vyvřeliny, které vyplňovaly pukliny ve starohorních vrstvách. Jsou v podstatě dvojí. Světlé jsou většinou křemenné porfyry, tmavošedé až zelenošedé jsou porfyrity nebo diabasy. Většina porfyrů byla a je průmyslově těžena hlavně na šterk a lomový kámen na navigace, jak o tom svědčí lomy v Dolní Šárce, na Zámčích, u Husince a na mnoha dalších místech vltavské soutěsky. Naproti tomu porfyrity se vyskytují celkem méně, v menších žilách. Černé drobné diabasy jsou například v Čimickém údolí, Dol. Chabrech a u Dolánec.

Nelahozeves Kralupy Dolany

Levý Hradec

Roztoky

Baba

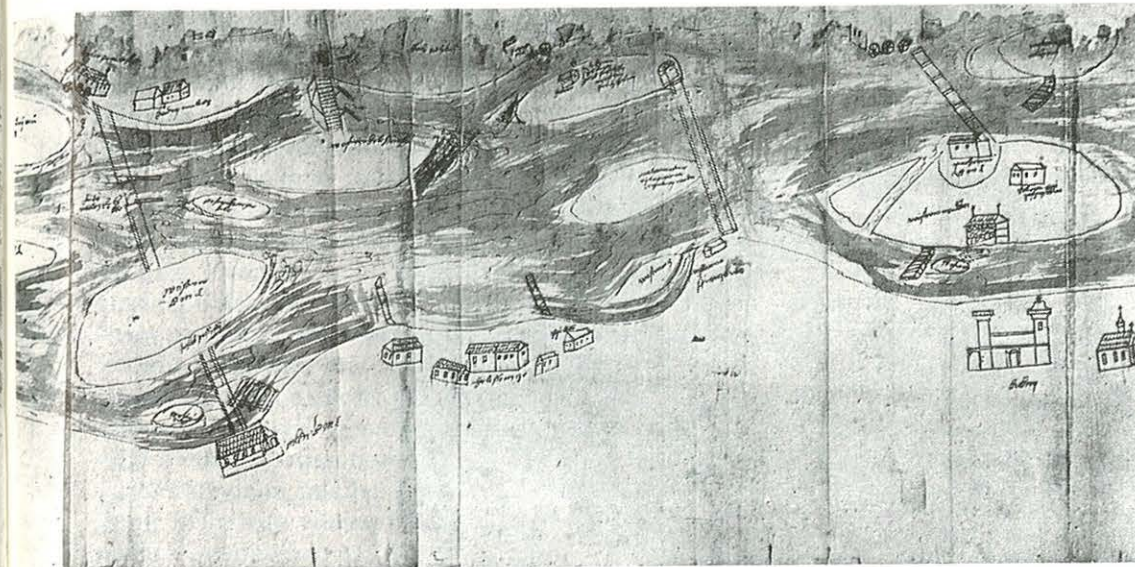
Tzv. „mlynářská“ mapa dolního Povltaví ze 16. stol.

Z mladšího zde se projevujícího prvohorního období — ordoviku — jsou to usazené vrstvy břidlic a křemenců v pruhu přetínajícím vltavské údolí od Vokovic a Divoké Šárky směrem ke Střížkovu. Tyto vrstvy vystupují na povrch v lomu u Divoké Šárky, Jenerálky a u Červeného vrchu, na Bílé skále pod Bulovkou a mezi Kobylisí a Střížkovem. Táhnou se tedy na samém začátku vltavské soutěsky. Některé z nich obsahují i velmi pěkné zkameněliny.

Nejmladší prvohorní období — permokarbon — se v dolním Povltaví projevuje až kolem Kralup a Nelahozevsi. Jsou to hlavně pískovce, jílovce a slepence, místy i s tenkými vrstvičkami černého uhlí, někde i s otisky rostlin; bylo to období suchozemské.

Naproti tomu se další geologická éra, druhohory, projevuje opět usazeninami mořského dna. Jsou to vrstvy z období zvaného svrchní křída a jeho hlavními horninami jsou opuky, slepence a měkké pískovce. Jsou to pískovce a opuky známé z Prahy např. z Vidoule, Bílé hory, Střešovic a Proseka. Ve vlastním dolním Povltaví se výrazněji projevují až kolem Kralup, jinak jsou to spíše hrubozrnné slepence, např. v Tichém údolí, u Roztok, dále u Chabera a jinde. Rovněž tyto vrstvy někdy obsahují zkameněliny, a to vyhynulé mořské zvířeny.

Další geologická éra, třetihory, která se v Čechách tak bouřlivě projevila, např. vytvořením Českého středohoří, se v areálu vltavské soutěsky prakticky neuplatňuje.

Bubeneč

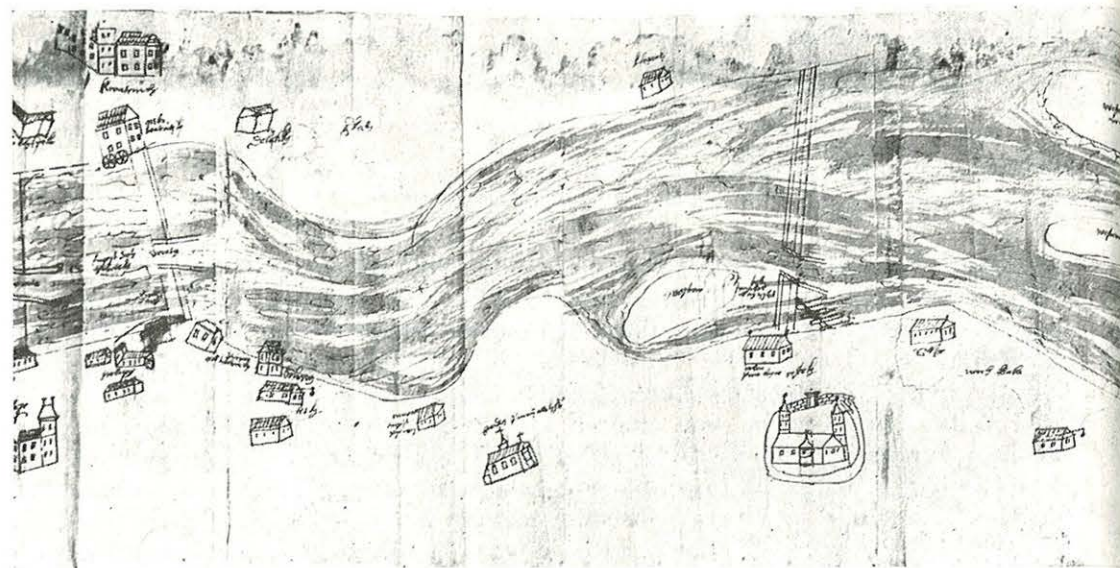
Holešovice

Bubny

(snímek z archivu Oblastního muzea v Roztokách)

Zato další éra, čtvrtohory, se zde vlastně z našeho dnešního pohledu projevuje nejvýrazněji! V té době se vlastně formovala a dotvořila dnešní vodní síť tohoto území, jež domodelovala geomorfologii této krajiny. Že Vltava a její přítoky netekly vždy tak jako dnes a zdaleka nebyly tak malebně zaříznuty v dnešních hlubokých údolích, o tom svědčí mohutné říční nánosy štěrkopísku na horních hranách dnešních údolí. Setkáváme se s nimi od Kobylis a Suchdola v Praze až ke Kralupům. Jejich typické vrstvy umožňují dnes geologům sledování vývoje a umístění jednotlivých toků v různých obdobích starších čtvrthor. Tyto štěrkopísky jsou na řadě míst odedávna intenzivně těženy, např. v pískovnách v Kobylisích, u Únětic a jinde. Jinými významnými vrstvami čtvrthor jsou tak zvané spraše, používané a těžené jako cihlářská surovina. Je to vlastně větrem navátý prach, který se ve vysokých závějích usazoval v závětrí různých prohlubní, zde hlavně v údolích toků. V těchto vrstvách se také často nacházejí kosti různé zvířeny, převážně stepní. Intenzivní těžba těchto spraší byla a je např. v Sedlci, Liběčích a jinde, vesměs v závětrí údolí ve směru převládajících větrů od západu.

Uvedené skutečnosti dávají stručný přehled přirozených podmínek, za kterých se formoval dnešní geomorfologický charakter severního Povltaví — vltavské soutěsky — na sever od Prahy. Stručně zrekapitulováno: a) dosti pevné horniny ze starších období podmiňují bizarní ostře zaříznutá údolí (v měkkých horninách by byly boky údolí

Nelahozeves Kralupy Dolánky

Levý Hradec

Roztoky

Baba

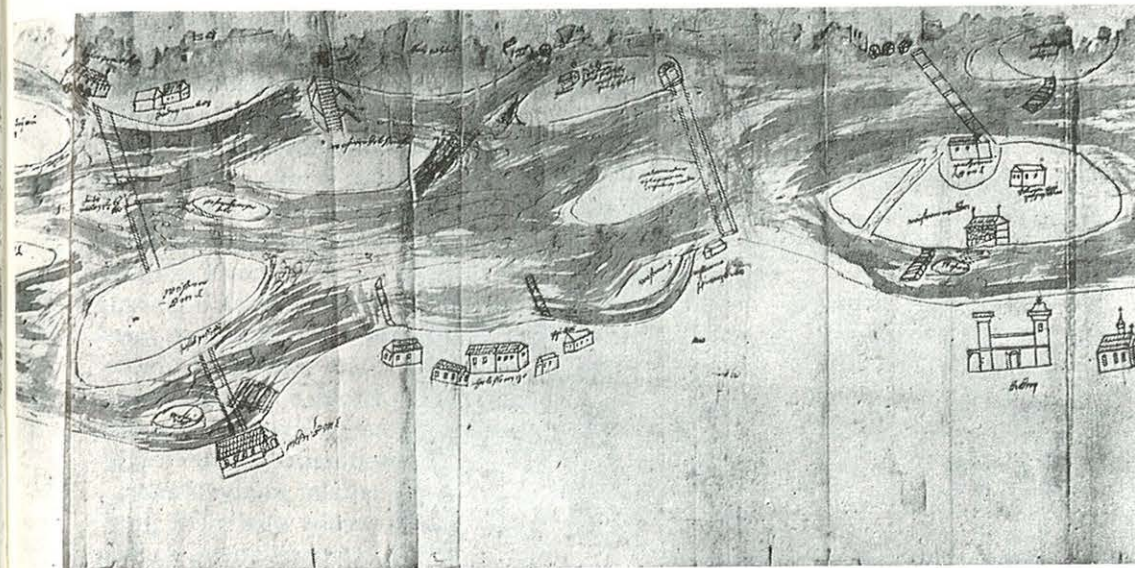
Tzv. „mlynářská“ mapa dolního Povltaví ze 16. stol.

Z mladšího zde se projevujícího prvohorního období — ordoviku — jsou to usazené vrstvy břidlic a křemenců v pruhu přetínajícím vltavské údolí od Vokovic a Divoké Šárky směrem ke Střížkovu. Tyto vrstvy vystupují na povrch v lomu u Divoké Šárky, Jenerálky a u Červeného vrchu, na Bílé skále pod Bulovkou a mezi Kobylisí a Střížkovem. Táhnou se tedy na samém začátku vltavské soutěsky. Některé z nich obsahují i velmi pěkné zkameněliny.

Nejmladší prvohorní období — permokarbon — se v dolním Povltaví projevuje až kolem Kralup a Nelahozevsi. Jsou to hlavně pískovce, jílovce a slepence, místy i s tenkými vrstvičkami černého uhlí, někde i s otisky rostlin; bylo to období suchozemské.

Naproti tomu se další geologická éra, druhohory, projevuje opět usazeninami mořského dna. Jsou to vrstvy z období zvaného svrchní křída a jeho hlavními horninami jsou opuky, slepence a měkkí pískovce. Jsou to pískovce a opuky známé z Prahy např. z Vidoule, Bílé hory, Střešovic a Proseka. Ve vlastním dolním Povltaví se výrazněji projevují až kolem Kralup, jinak jsou to spíše hrubozrnné slepence, např. v Tichém údolí, u Roztok, dále u Chabera a jinde. Rovněž tyto vrstvy někdy obsahují zkameněliny, a to vyhynulé mořské zvířeny.

Další geologická éra, třetihory, která se v Čechách tak bouřlivě projevila, např. vytvořením Českého středohoří, se v areálu vltavské soutěsky prakticky neuplatňuje.

Bubeneč

Holešovice

Bubny

(snímek z archivu Oblastního muzea v Roztokách)

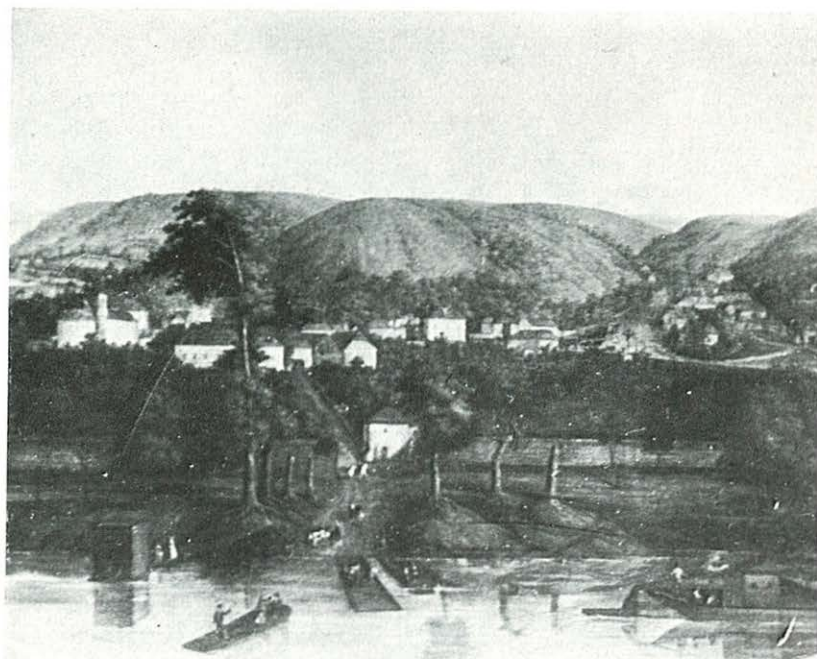
Zato další éra, čtvrtohory, se zde vlastně z našeho dnešního pohledu projevuje nejvýrazněji! V té době se vlastně formovala a dotvořila dnešní vodní síť tohoto území, jež domodelovala geomorfologii této krajiny. Že Vltava a její přítoky netekly vždy tak jako dnes a zdaleka nebyly tak malebně zaříznuty v dnešních hlubokých údolích, o tom svědčí mohutné říční nánosy štěrkopísku na horních hranách dnešních údolí. Setkáváme se s nimi od Kobylis a Suchdola v Praze až ke Kralupům. Jejich typické vrstvy umožňují dnes geologům sledování vývoje a umístění jednotlivých toků v různých obdobích starších čtvrtohor. Tyto štěrkopísky jsou na řadě míst odedávna intenzivně těženy, např. v pískovnách v Kobylisích, u Únětic a jinde. Jinými významnými vrstvami čtvrtohor jsou tak zvané spraše, používané a těžené jako cihlářská surovina. Je to vlastně větrem navátý prach, který se ve vysokých závějích usazoval v závětrí různých prohlubní, zde hlavně v údolích toků. V těchto vrstvách se také často nacházejí kosti různé zvířeny, převážně stepní. Intenzivní těžba těchto spraší byla a je např. v Sedleci, Liběčích a jinde, vesměs v závětrí údolí ve směru převládajících větrů od západu.

Uvedené skutečnosti dávají stručný přehled přirozených podmínek, za kterých se formoval dnešní geomorfologický charakter severního Povltaví — vltavské soutěsky — na sever od Prahy. Stručně zrekapitulováno: a) dosti pevné horniny ze starších období podmiňují bizarní ostře zaříznutá údolí (v měkkých horninách by byly boky údolí

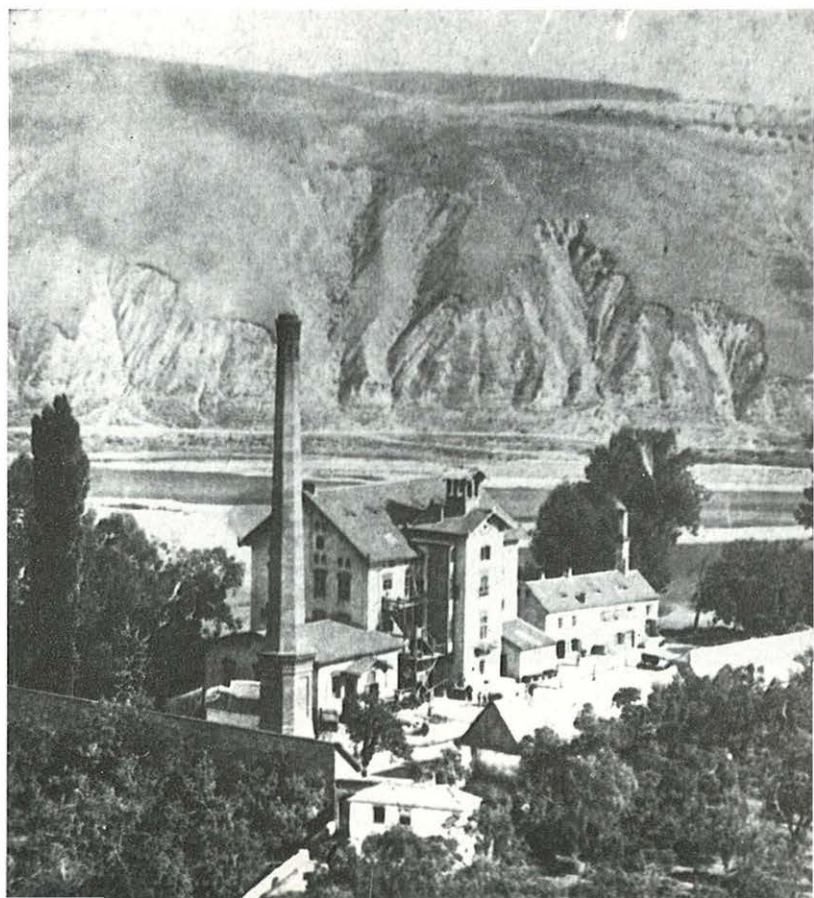
mnohem povlnivější a oblejší); b) vytvoření dnešního vodního systému a tvorba údolí se děla teprve během poslední geologické éry — čtvrtohor; c) poslední „domodelování“ zde provedl a ještě provádí člověk těžbou surovin (kámen, štěrkopísky, spraše).

Navíc k tomu dotváření přispělo i to, že hlavně údolí Vltavy bylo a je významnou dopravní tepnou. To vyvolalo a stále ještě vyvolává další zásahy. Plavba po Vltavě si postupně vynutila úpravu a regulaci toku, výstavbu několika zdymadel, zaniknutí několika vltavských ostrovů. Jak to vypadalo před těmito intenzivními úpravami vyvolanými hlavně teprve paroplavbou, ukazuje stará vorařská mapka z této části Vltavy i některá zachovaná starší vyobrazení. Hlavní úpravy vltavského koryta se prováděly po r. 1895. Neméně radikální, ba snad ještě výraznější změny si již dříve vynutila stavba železnice z Prahy do Roudnice od r. 1842. Již tak dost srázné skalnaté svahy byly zářezem železnice v některých místech profaty, v jiných úsecích odebrány tak, že vznikly zcela kolmé stěny. Vcelku lze však říci, že železnice rozhodně méně poškodila přirozený ráz krajiny než zcela necitelně provedené a ještě prováděné úpravy vltavských břehů. Pestře vymodelovaná údolí Vltavy a jejich přítoků s meandrovitými zákrutami podmiňuje i velmi pestrý obraz mikroklimatu na těchto územích. Jestliže náhorní plošina nemá žádné zvláštní mikroklimatické rozdíly, jsou naproti tomu v údolích a skalních soutěskách jak místa velmi chladná a vlhká (skalní stěny obráceny zcela k severu), tak i místa velmi teplá a poměrně dosti suchá (svahy otočené k jihu). To má za přirozený následek, spolu s dosti teplým geologickým podkladem, velkou rozmanitost živočišstva i rostlinstva. Zvláště teplé a suché svahy jsou vlastně vesměs prvořadě přírodní památníky. Na nich se totiž až do našich časů zachovaly i ty druhy rostlin a drobných živočichů, které byly u nás běžně rozšířeny v poledovém teplém a sušším stepním období a které na ostatních místech musely později při celkovém ochlazení a zvlhčení klimatu ustoupit lesu. Jsou to z rostlin např. stepní trávy — kavyly, dále koniklece, modřence, bělozářka, třemdava a jiné, většinou nápadné a dnes zákonem chráněné druhy; z hmyzu např. cvrček révový, dále travní kraseček, z rodu *Cylindromorphus* (dokonce i jeden endemický druh odtud popsáný — *C. bohemicus* Obnbg.) a řada dalších, svým charakterem jižních druhů. Tato rostlinná a živočišná společenstva stepního charakteru se uchovala nejpůvodnější na prudkých skalnatých srázích, kam se lidská hamižnost hlavně od druhé poloviny minulého století již nedostala, nejvýše se zde sem tam pásala nějaká koza. Mírnější travnaté jižní svahy nebývají již tak bohaté, pokud si vůbec nějakou přirozenost zachovaly. Velmi často bývaly totiž v minulosti vymýceny a v nejlepším případě byly pastvinami ovčích stád. Dokladem toho jsou i některé staré fotografie a obrazy, které tyto svahy ukazují jako zcela holé, jen travnaté, ač by normálně měly být převážně křovinaté. To je vždy důsledek intenzivního spásání, které nedovolí přirozené uchycení a růst křovin a stromů ani na vhodných stanovištích. Nicméně i na takových pastvinách se vždy udrží, i když v trochu jiném uspořádání, víceméně přirozená společenstva rostlin a celkem nepřilíživě změněná společenstva drobných živočichů. Podobným důsledkem pastvy pro změnu na svazích obrácených k severu jsou právě pro toto území typická rozsáhlá vřesoviště, např. v Tichém údolí, u Levého Hradce, Podmoráně a jinde. Vlivem úmyslného odstraňování stromů a keřů pro pastvu a již zmíněným vlivem pastvy samé se zde z původně malých přirozených ploch rozšířil víceméně čistý porost vřesu na nezvykle velké plochy. I v těch-

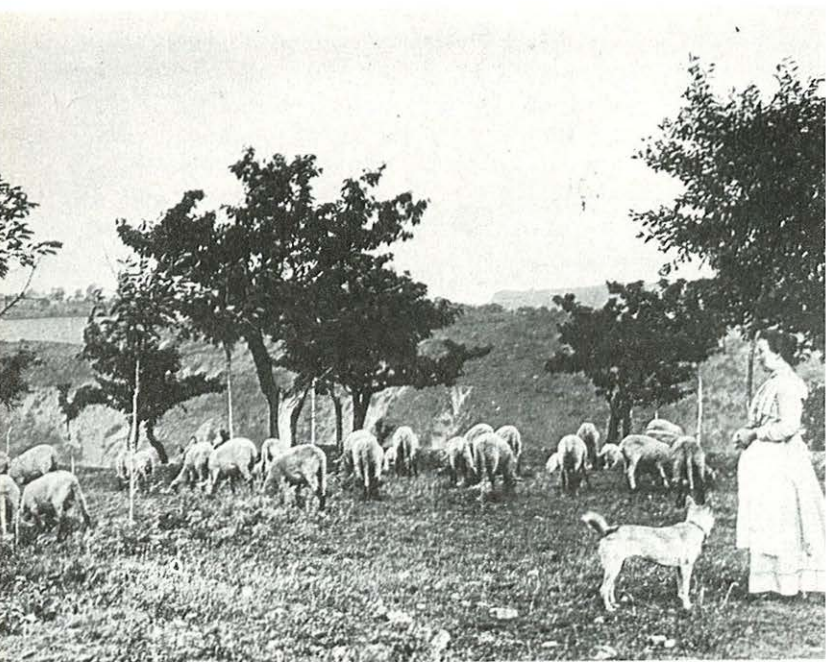
*Pohled na Rostoky a okolí
z pravého břehu Vltavy;
dobře jsou patrné holé
stráně (pastviny), dnes
zastavěné nebo zalesněné
akátem. Obraz asi z r. 1830*

*Stará olejna v Rostokách
asi před sto lety. Holé
stráně a skály na protější
straně řeky sloužily jako
pastviny ovci, přesto však
se zde mohly zachovat
význačné druhy rostlin
a živočichů. Původní
porost keřů byl asi
pastvou odstraněn,
a proto docházelo
k postupné devastaci
půdy vodní erozí, jak
ukazují hluboké strže na
obrázku (snímky archiv
Oblastního muzea
v Rostokách)*

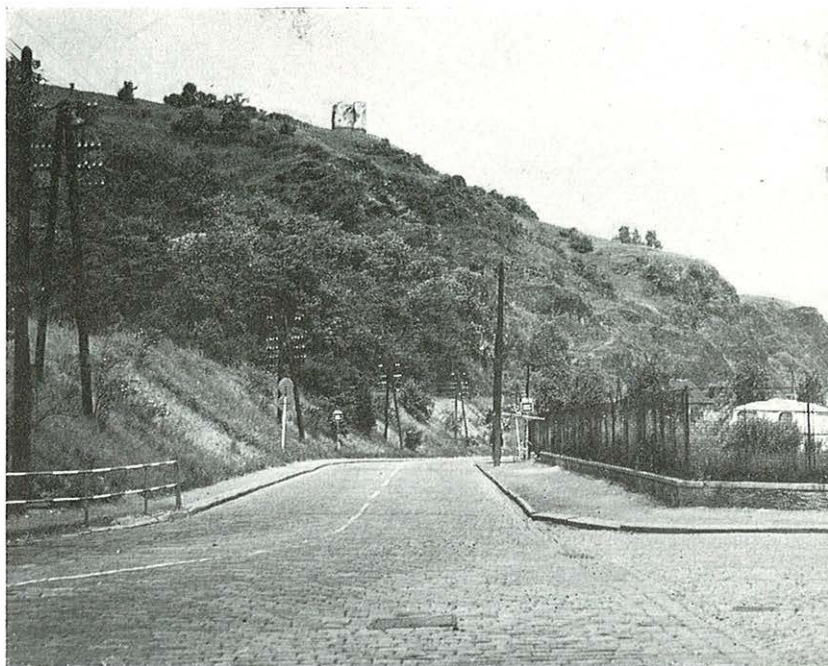
*Stádo ovcí nad Tichým
údolím, obrázek z r. 1912*

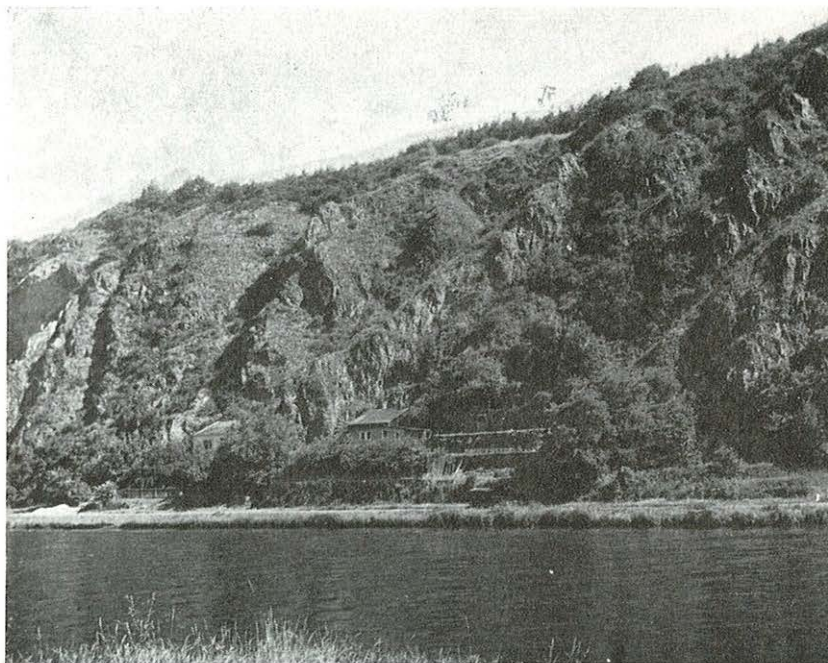
*Tiché údolí od
Maxmiliánky v r. 1934;
porosty na protější stráni
jsou uměle zředěny
pastvou a na velkých
plochách se nepřírozně
rozmáhá vřes. Dnes již
zde roste les s přirozenou
skladbou dřevin
(snímky z archivu
Oblastního muzea
v Roztokách)*

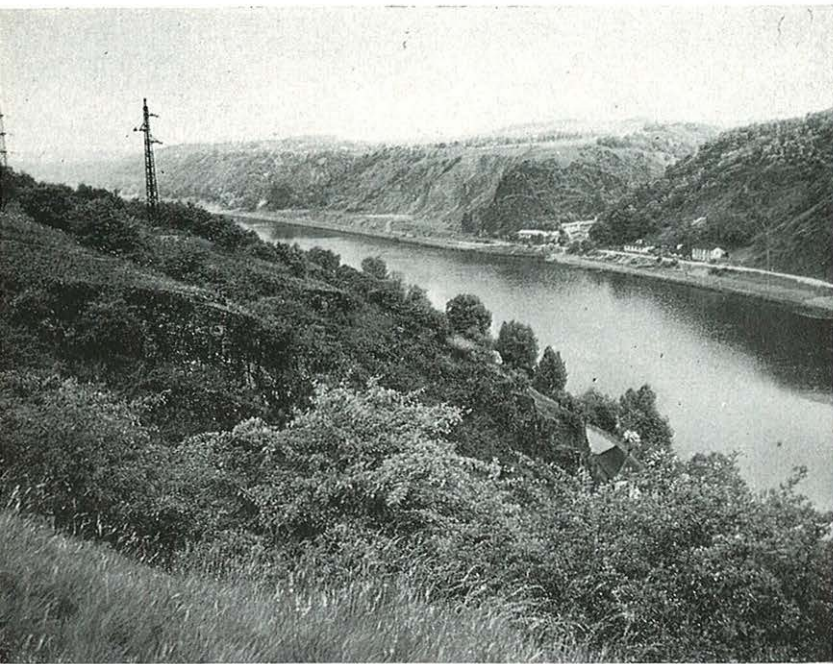

*Chráněné území Baba,
mimořádně bohaté na
teplomilné druhy hmyzu;
pohled od jihu, začátek
vltavské soutěsky
na severu Prahy
(snímek J. Janátková)*

*Detail skal v severní
části chráněného území
Praha-Podhoří
(snímek B. Reš)*

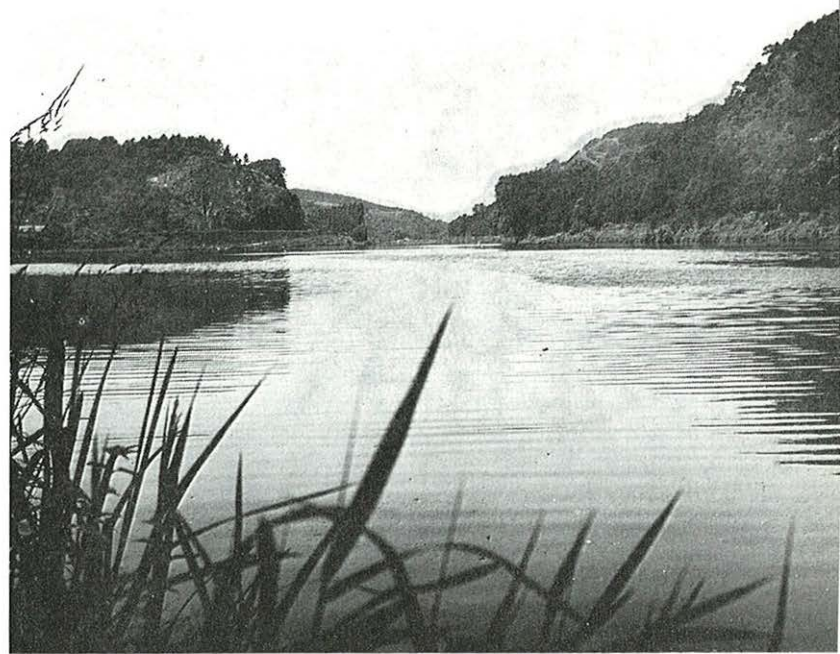
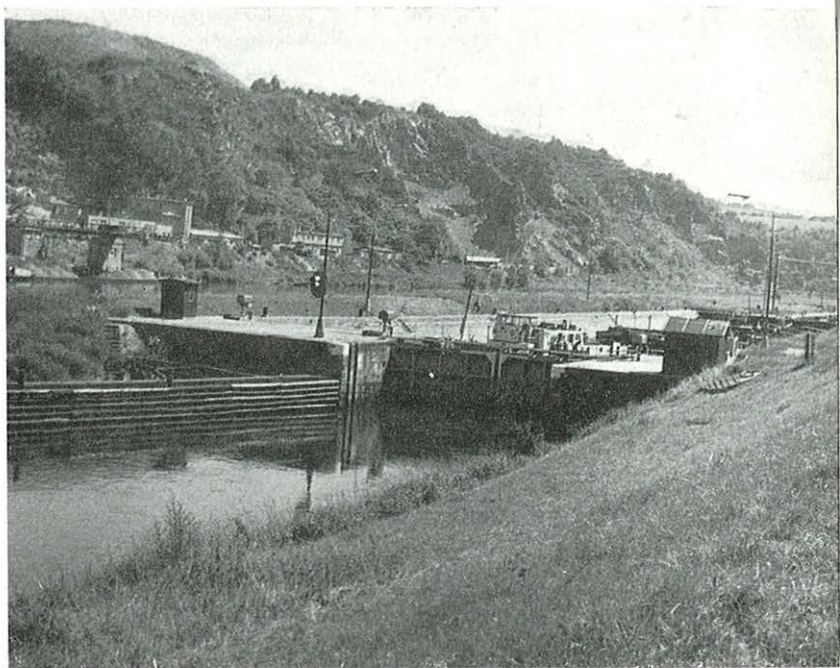

*Botanicky i zoologicky
hodnotné území
Praha-Sedlecké skály,
o které má být rozšířena
dosavadní státní přírodní
rezervace Roztocký háj-
Tiché údolí; pohled od
severu k Sedlci*

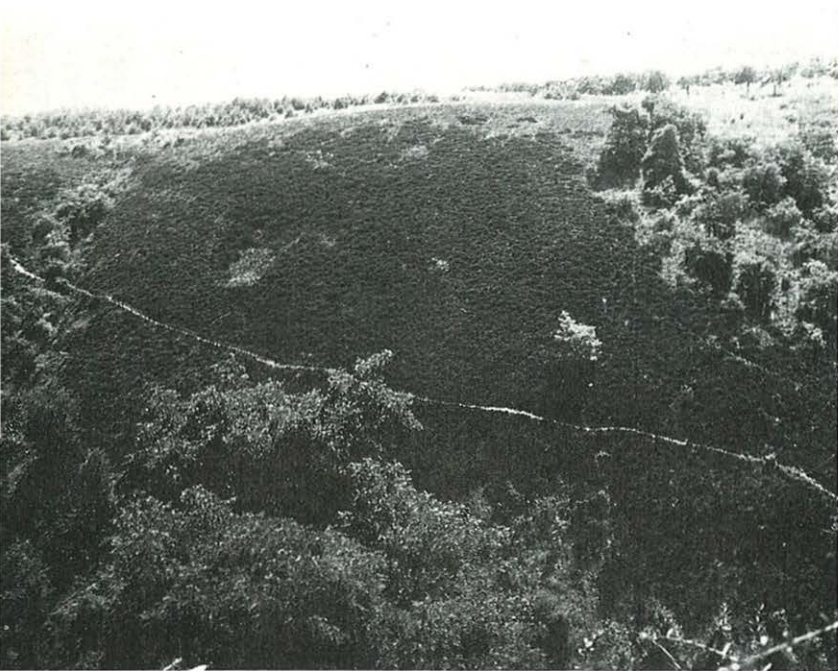

*Pohled na část Sedleckých
skal na severní hranici
Prahy a přes Vltavu na
areál předhistorického
hradiště a chráněného
území Zámky mezi tzv.
Dynamítkou
a Drahaňskou roklí
(snímky J. Janatková)*

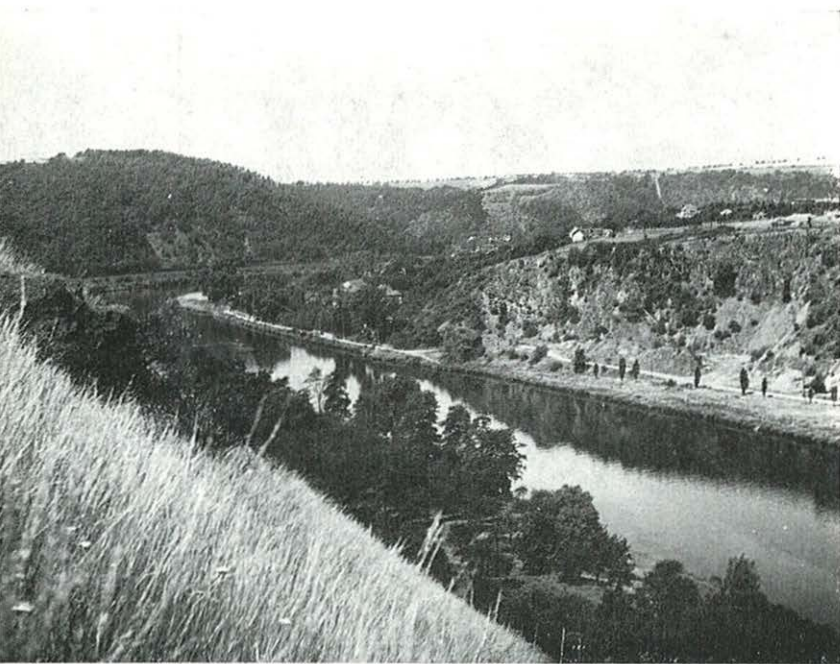
*Skalní stepi a lesostepi
na pravém břehu Vltavy
proti Roztokám
(snímek B. Reš)*

*Skalnaté úbočí vltavské
soutěsky proti Libčicím
n. Vltavou
(snímek J. Strejček)*

*Údolí Vltavy severně od
Levého Hradce, krajina
se stopami značného
hospodářského využívání,
ale přesto s řadou ploch
a plošek téměř původních,
zasluhujících plné
ochrany
(snímek B. Reš)*

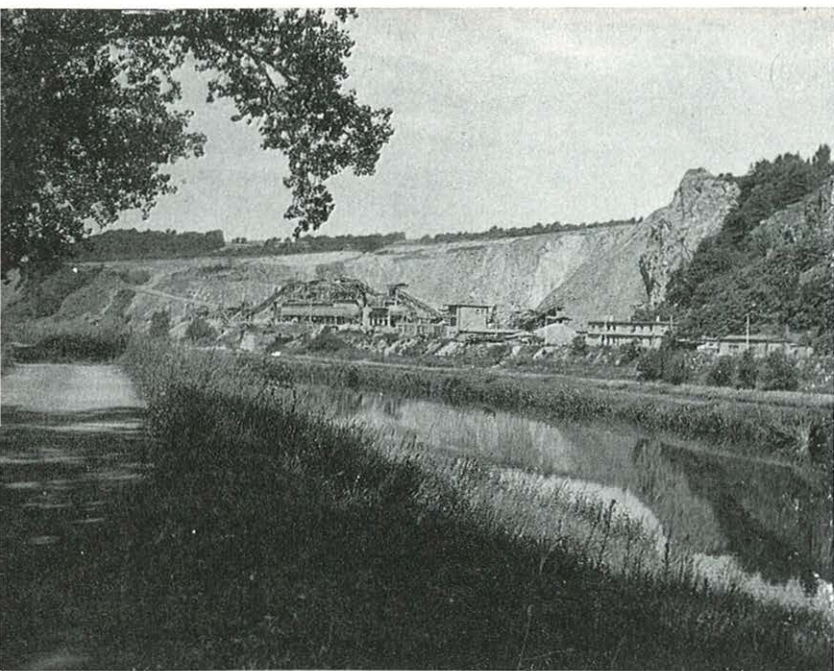
*Interiér z hájové formace
přirozených listnatých
lesů
(snímek J. Janatková)*

*Ukázka průmyslové
stavby tzv. Octárny
a vilové zástavby
v Praze-Podhoří
z konce 19. stol.*

*Tzv. Tříkrálka
v Praze-Podhoří, moderní
průmyslová stavba, která
svými rozměry odpovídá
krajině, za ní Bohnické
údolí, jehož k jihu
obrácený křovitý svah se
skalní stepí a lesostepí
je rovněž chráněn
(snímky J. Janatková)*

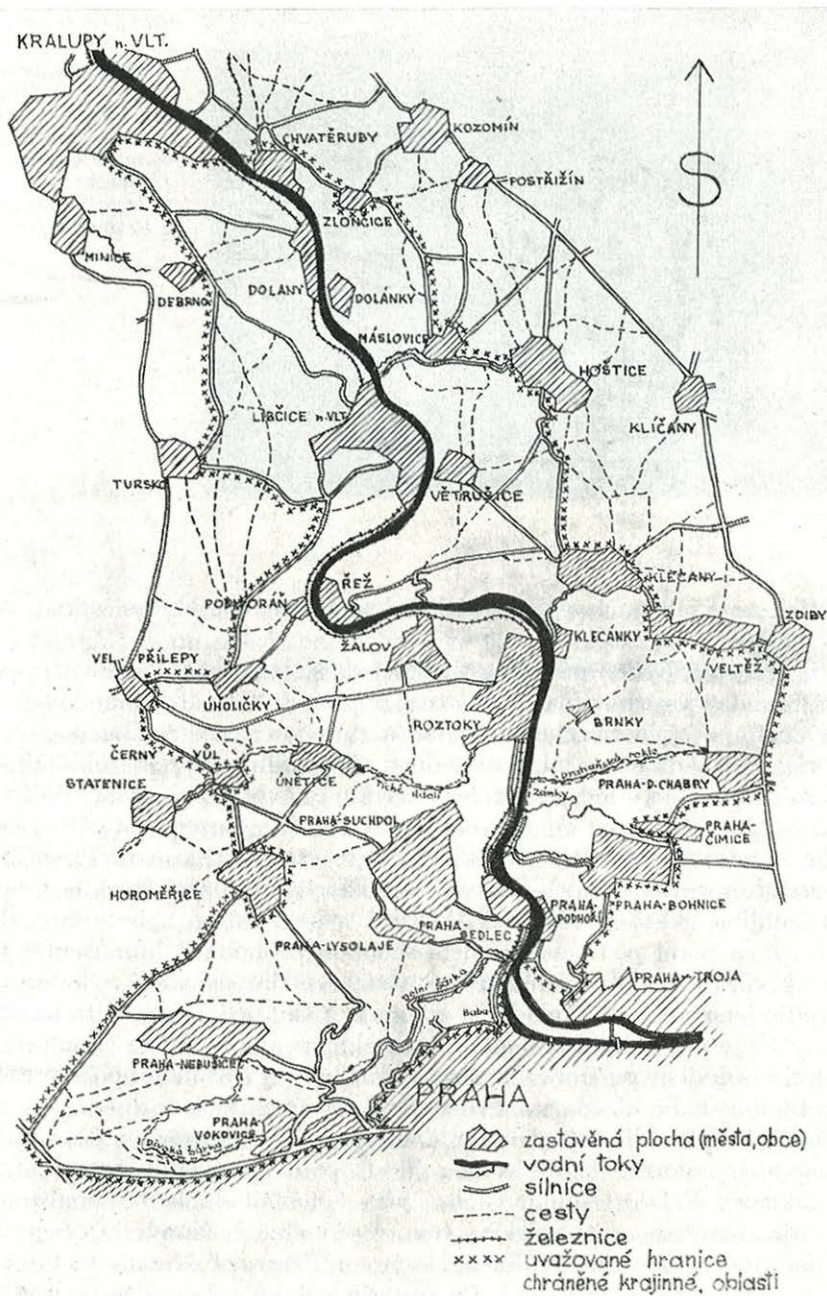
*Moderní mechanizovaný
velkolom ve vltavské
soutěsce
(snímek B. Reš)*

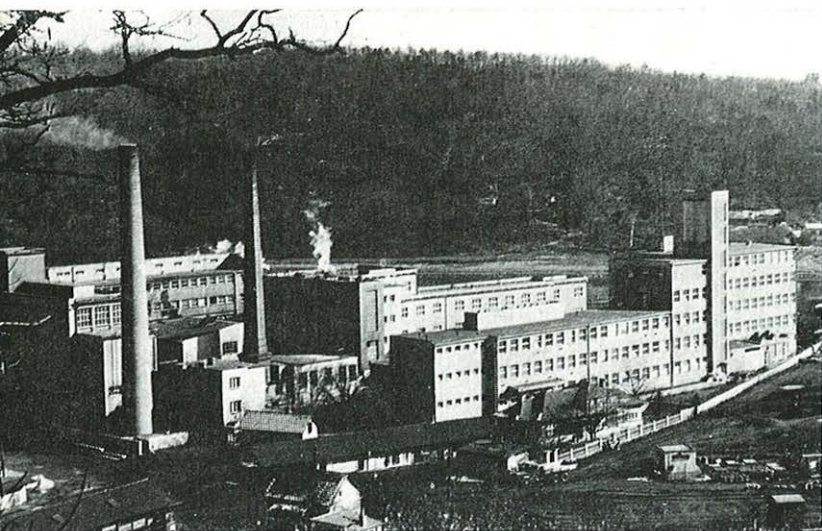

*Císařský ostrov
v Praze-Podbabě po
výstavbě čistící stanice
a Vltava po regulaci
a rozšíření koryta;
pohled z r. 1968.
V popředí schodovitá
stezka, kdysi hlavní pěší
spojka mezi Suchdolem
a Podbabou i Prahou
(snímek J. Janatková)*

*Mapka areálu
dobního Povltaví
(kresba J. Strejček)*

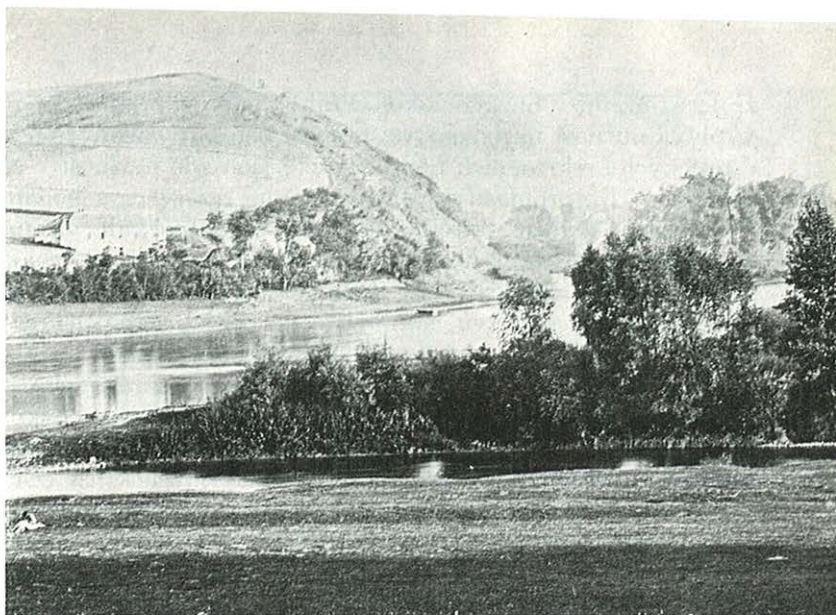

*Pohled na starou olejnu
z r. 1958 — stará olejna
byla částečně začleněna
do moderní továrny na
antibiotika, protější
stráně byly přírodovědně
zcela znehodnoceny
výsadbou akátu a černé
borovice a výstavbou chat
(snímek z archivu
Oblastního muzea
v Roztokách)*

to vřesovištích se však zachovala typická drobná zvířena, která mimo vřesoviště nežije.

Bohužel i na tyto zbytky původnosti přišel další mor, a to kolem dvacátých let tohoto století móda výsadby amerického trnovníku — akátu. Tato móda měla zvláště pro střední Čechy s jejich reliktní květenou a zvířenou katastrofální dopad. Akát je sice ve své vlasti dřevina pobřežní, a tedy dosti vlhkomilná, ale je natolik odolný a přizpůsobivý, že se prakticky uchytl všude, i když na nevhodných stanovištích je méně lesnický výnosný. Ale protože chov ovcí upadal a akát vysazený na dřívější pastviny dával v dřevě přece jakýs takýs užitek, vesele se všude vysazoval. Přispěla k tomu i obava z vodní eroze na svazích pastvou obnažených a rozrušených a v neposlední řadě i velká obliba akátů u včelařů. Akát má však některé nebezpečné vlastnosti. Značně vyčerpává půdu pod sebou a není schopen ji obohatit humusem z vlastního listí, navíc vytváří v půdě pro většinu ostatních rostlin jedovaté zplodiny; k tomu ještě přistupuje jeho snadná výmladnost z kořenů a tím velká agresivita na stanovišti. Tyto všechny vlivy pak zahubí pod akátem všechny cenné a vesměs choulostivé druhy rostlin a udrží se zde jen ty nejobecnější a nejotužilejší. S rostlinami pochopitelně zmizí i vzácné druhy hmyzu na ně vázané. Pro zajímavost nutno říci, že dnes by na mnohých místech lesníci velmi rádi akát odstranili a nahradili jej výhodnější dřevinou, ale není to jednoduché, akát se tvrdě brání a jde to pouze při velmi intenzivní péči a se značnými náklady. Někde lesníci v dobré víře vyhánějí ďábla belzebubem a místo akátu vysazují rovněž severoamerický a rovněž původně bažinný dub červený, který rovněž působí záporně na původní domácí květenu. Přirozené dřeviny těchto prudkých svahů jsou kromě většinou zakrslých forem našich dubů a borovice lesní různé keře, jako trnka, hloh, svída, babyka, skalník, líska a jiné.

*Severní špička Císařského
ostrova v Praze-Podbabě
a pohled na protější
trojskou stranu
s přirozenými skalnatými
stránkami a poli;
asi z r. 1890
(snímek z archivu
Oblastního muzea
v Roztokách)*

Dalším zásahem člověka do charakteru těchto krajinářsky vysoce hodnotných území je výstavba. Souhrnně je možno říci, že vlastní obytná a zemědělská výstavba zhruba do poloviny 19. století charakter krajiny v podstatě příliš nenarušila. Převážná většina objektů byla velmi citlivě začleněna v souladu s okolím. To však již nelze říci o výstavbě průmyslové, ale i zde nutno přiznat, že dosavadní průmyslová zástavba není zatím tak rušivá, aby zcela podstatně ovlivňovala krajinářskou hodnotu vltavské soutěsky. Týká se to např. závodu antibiotik v Roztokách, jehož řešení dosavadními dimenzemi a členěním je celkově vhodné. Totéž již nelze zcela říci o ústavu pro jaderný výzkum ČSAV v Řeži, kde bohužel nebyla volena příliš vhodná architektura pro tuto krajinu (převzaté cizí projekty). Pro budoucnost je zde nutné vždy důkladně zvažovat každou výstavbu i z hlediska obecně krajinářského a hodnotám krajiny ji podřizovat a přizpůsobit.

Posledním „výkřikem módy“ zásahu člověka je chatová zástavba. A nutno hned říci, že je to zásah nejnebezpečnější. Tam, co se nechtělo zasahovat ani lesníkům, ani zemědělcům, ba ani těžařům kamene, tam je dnes schopen se vyšplhat „milovník přírody“ se svou často velmi nevkusnou chatou. Navíc dnes již téměř zcela odcházejí původní trampské typy chatařů, kteří k přírodě měli opravdu blízko a kolem chaty si ji v původním stavu celkem i chránili. Místo nich dnešní chatař je vlastně převážně zahrádkář, který se snaží pro tento účel upravit i nevhodné pozemky různými terasami apod. Kde to nejde, alespoň kolem chaty vysází co nejvíce rostlin a keřů cizích. Přitom jsou tyto chaty i chatové kolonie často velmi vážnou estetickou závadou v krajině, svými odpadovými produkty pak často i závadou hygienickou.

Dosavadní souhrn kladů i záporů vltavské soutěsky a jejího okolí od Prahy po Kralupy nad Vltavou ukazuje, že stále ještě jde o území nesmírně cenné tím spíše,

že je to území v blízkém okolí Prahy, tedy v příměstské oblasti. Z toho bezesporně vyplývá nutnost urychlené dostatečné ochrany dochovaných vědeckých, krajinářsko-estetických i rekreačních hodnot. Jaké jsou zde možnosti? Nejcennější plochy nejlépe zachované lze prohlásit za státní přírodní rezervace nebo chráněná naleziště.

Kategorie „státní přírodní rezervace“ předpokládá víceméně původní či přirozená společenstva rostlin i živočichů na stejně přirozeném geologickém podkladě — tedy všechny složky přírody dobře zachované. Kategorie „chráněná naleziště“ předpokládá, jak již vysvitá z názvu, stanoviště některých nebo některého z velmi významných druhů rostlin či živočichů, popřípadě naleziště významných zkamenělin.

Další možnost přímé ochrany je ve formě chráněného přírodního útvaru. Tato kategorie je obsahově velmi široká, od menších krajinných celků (údolíčka, rokle) přes jednotlivé skalní útvary až po význačné skupiny starých stromů apod. Touto kategorií lze rovněž pokrýt řadu významných objektů v celém areálu.

Všechny tyto formy chráněných území však prakticky nemohou zabránit některým neúnosným zásahům. Nejde to mnohdy ani při stanovení velmi širokých ochranných pásem chráněných území, protože některé zásahy sice přímo neohrožují přírodovědné hodnoty jednotlivých přísně chráněných areálů, ale svým charakterem či vedlejším účinkem trvale znehodnocují, v neposlední řadě i esteticky, dochované hodnoty. Záporná vyjádření orgánů státní ochrany přírody ve smyslu zákona č. 40/56 Sb. § 2 odst. 1 a 2 mohou, ale také nemusí být akceptována orgány rozhodujícími o výstavbě a jiných úpravách v území nepodléhající přísné ochraně. Jediným řešením je zde tedy forma vyhlášení chráněné krajinné oblasti, navrhovány jsou názvy „Praha-sever“ nebo „Dolní Povltaví“. Tato kategorie chráněného území představuje takovou formu, která na jedné straně umožňuje v daném areálu normální hospodářský život, rozumné rekreační využívání atd., ale dává na druhé straně orgánům státní ochrany přírody možnost toto hospodářské a rekreační využívání *zásadně* ovlivňovat a usměrňovat tak, aby bylo plně v souladu se záměrem zachování přírodních hodnot.

Tato chráněná krajinná oblast by zahrnovala celé vltavské údolí od Baby a Podhoří v Praze, včetně bočních údolí Šareckého, Bohnického a dalších, až po Kralupy nad Vltavou. Zahrnovala by celá tato údolí od horní hrany včetně částí přilehlých ploch na náhorní rovině nad údolími. Hranice chráněné krajinné oblasti by byly stanoveny podle výrazných a přehledných linií, hlavně silnic. Tyto části náhorních plošin je nutno zahrnout proto, aby nemohlo dojít k umístění nevhodných objektů přímo těsně nad údolím.

Lze tedy uzavřít tím, že je v zásadě zcela dobře možné zajistit pro celou oblast dolního Povltaví dostatečnou zákonnou ochranu formou chráněné krajinné oblasti. V rámci těchto představ již byly v kooperaci mezi odděleními státní ochrany přírody, Pražského střediska státní památkové péče a ochrany přírody a Krajského střediska státní památkové péče a ochrany přírody Středočeského kraje zahájeny první přípravné kroky; vyhlášení ochrany by bylo prakticky možné během příštích 3 až 5 let. Hodnoty tohoto území se např. z hlediska rekreace budou během příštích let stále zvětšovat, zároveň se však budou zvětšovat i negativní vlivy a nápor.

Nebylo by proto rozumné ochranná opatření příliš odkládat!